

Kamiel D'HOOGHE

Organist

Terwijl van *Orgelkunst*, het tijdschrift dat ooit in zijn huiskamer ontstond, nummer 150 in de maak is, ontving Kamiel D'HOOGHE (85) zelf pas een Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling. „Ik ben vaak bekroond en vierde vele verjaardagen”, zegt hij. „Alles heeft waarde, maar een muzikant is en blijft maar zo goed als zijn jongste concert.”

‘De jaren maken ons zachter of nijdiger. Ik hoop op het eerste’

Jozefien VAN HUFFEL

Con Amore, met liefde, verwelkomt het opschrift bij het huis van Kamiel D'HOOGHE, niet ver van de abdijkerk van Grimbergen waar hij organist is. Binnen wijst hij naar de kachel, gemaakt door Walter DE BUCK, en naar een naakt van de hand van Jan HOET. „Nochtans beweerde die dat hij nooit geschilderd had”, lacht hij. „Ik woon hier alleen, nu mijn lieve vrouw in een woonzorgcentrum verblijft. Maar we hadden een prachtig leven samen.”

– Wanneer wist muziek u het eerst te raken?

Ik ben geboren op een boerderij zonder elektriciteit en stromend water, langs een zandweg tussen Beveren en Vrasene. Het was 1929, maar het kon net zo goed twee eeuwen vroeger zijn. Wellicht hoorde ik mijn eerste muziek buiten, uit een radio in een huis in de verte. Ik kende lang enkel de orgels van de kerk en de kermismolen.

Toen mijn vader overleed, was ik zes. Ik was voorbestemd om de boerderij over te nemen, maar mijn moeder vond dat een hondenstiel. In het dorp vroeg ze rond wat ik nog zou kunnen worden. De koster gaf aan dat er snel een opvolger zou nodig zijn en dat werd dus het plan voor mij. Ik volgde les bij Raoul Steppe. Ik begon bij nul, ik had nog nooit van Mozart gehoord. Of van Beethoven. Ik dacht dat het over een *hof* met bieten ging. Geleidelijk aan groeide echter de liefde voor de muziek. Na de kostenormalschool trok ik naar het Lemmensinstituut. Ik herinner me nog hoe directeur Jules Van Nuffel me op het hart drukte om vooral verder te gaan, met de intense gloed van een oude man.

„In de jaren 1960 was geen enkel historisch orgel echt bespeelbaar”

– Groeide tegelijk de ambitie?

Ik had ambitie, maar kreeg ook veel in de schoot geworpen. Als student was ik organist in de mooie kerk van Verrebroek, de ‘kathedraal in de polders’. Vlak na mijn afstuderen kreeg ik een uitnodiging voor een test in Brugge. Ik was er nooit geweest, maar vóór ik het wist, was ik organist van de Sint-Salvatoriekathedraal.

Kamiel D'Hooghe: „Beethoven? Als boerenzoon dacht ik dat het over een *hof* met bieten ging.” © Frank Bahn Müller

Dankzij het orgel zag ik alle werelddeelen. Ik deed grote tournees in Amerika, maar vloog er ook eens naartoe voor één concert. Toen ze een directeur zochten voor het op te richten Nederlandstalige conservatorium in Brussel, dacht ik er niet aan me kandidaat te stellen, maar ik werd uit alle hoeken gevraagd. Onze drie oudste kinderen zijn dus geboren in Brugge, de jongste in Vlaams-Brabant.

– Was het vanzelfsprekend dat u als organist op de bres sprong voor het instrument?

Toen ik in de jaren 1960 en vroege jaren 1970 opnames maakte, was er in Vlaanderen eigenlijk geen enkel historisch orgel echt bespeelbaar. In de negentiende eeuw werden alle technische en elektrische inzichten toegepast op orgels. Dat het allereerst om een muziekinstrument ging, werd vergeten. Mij is echter het ambacht dierbaar. Toen er plannen waren voor een nieuw orgel in de abdij van Male, pleitte ik uitdrukkelijk voor een kleiner, maar beter klinkend orgel naar ambachtelijke traditie. Ook zat ik in de Commissie Monumenten en Landschappen. Omstreeks 1978 hoorde

ik daar zulke slechte argumenten van het beleid, dat ik uit pure *colère* met het tijdschrift *Orgelkunst* begon. Het bleek een machtig wapen om bepaalde gedachten ingang te doen vinden, een wapen dat ik weliswaar zo weinig mogelijk gebruikte.

– Hebt u die woede nog steeds?

Op mijn leeftijd is het niet meer de moeite om veel ruzie te maken. De jaren maken ons hetzij zachter, hetzij nijdiger. Ik hoop dat voor mij het eerste geldt. Het is tijd voor dankbaarheid nu. Al kan ik nog wel vechten voor mijn mening.

Ik kom bijvoorbeeld geregeld in vieringen waar ik het liefst meteen zou buitenwandelen. Volksmuziek kan voor mij absoluut, maar waarom is die zo vaak ‘ingeblikt’? Waar zijn de zangers, de muzikanten? Dat overdonderende lawaai maakt het onmogelijk onthecht te raken in de kerk, los te komen van het dagelijkse gepruuts en open te staan voor schoonheid, goedheid, rust en verbondenheid.

– Is stilte belangrijk?

Mijn vrouw leerde me het belang van stilte.

Ze introduceerde de christelijke meditatie in Vlaanderen. Enerzijds bracht dat nogal wat drukte naar ons huis, dat een soort centrum werd. Mijn zoon herinnert me nog af en toe aan de keer dat hij me aantrof op de rand van het bad, omdat er geen andere rustige plek was om de krant te lezen. Anderzijds leerde ik dat je alleen vanuit de stilte iets kunt laten groeien. Dat geldt voor het leven, het geloof, voor relaties en voor muziek.

– Studeert u nog veel?

Elke dag nog minstens een uur, behalve toen er in 2013 een pees knapte in mijn schouder. Ik kreeg de raad even niet te spelen en hield dat toch een week vol. Vijf weken later kon ik mijn afspraken voor drie concerten zonder enig probleem nakomen. Ik ben een gelukzak. Je moet er wel in geloven, in het geluk. En je moet natuurlijk de held niet uithangen: sinds dat schouderprobleem laat ik de zorg voor de tuin wél over aan iemand anders.